

۱- معادله مدل زیر داده شده است. با استفاده از روش دو فور-فرانکل برای این معادله دیفرانسیل پاره‌ای، تحلیل پایداری ون-نیومن را برای آن انجام دهید.

$$\frac{\partial u}{\partial t} = a \frac{\partial^2 u}{\partial x^2}$$

حل:

$$\frac{u_i^{n+1} - u_i^{n-1}}{2\Delta t} = \alpha \frac{u_{i+1}^n - 2\frac{u_i^{n+1} + u_i^{n-1}}{2} + u_{i-1}^n}{(\Delta x)^2}$$

$$\left[1 + \frac{2\alpha(\Delta t)}{(\Delta x)^2}\right] u_i^{n+1} = \left[1 - \frac{2\alpha(\Delta t)}{(\Delta x)^2}\right] u_i^{n-1} + \frac{2\alpha(\Delta t)}{(\Delta x)^2} [u_{i+1}^n + u_{i-1}^n]$$

بر حسب عدد انتشار خواهیم داشت:

$$[1 + 2d]u_i^{n+1} = [1 - 2d]u_i^{n-1} + 2d[u_{i+1}^n + u_{i-1}^n]$$

$$[1 + 2d]U^{n+1}e^{i\theta} = [1 - 2d]U^{n-1}e^{i\theta} + 2d[U^n e^{i\theta(i+1)} + U^n e^{i\theta(i-1)}]$$

$$[1 + 2d]U^{n+1} = [1 - 2d]U^{n-1} + 2d[U^n e^{i\theta} + U^n e^{-i\theta}]$$

$$[1 + 2d] \frac{U^{n+1}}{U^n} = [1 - 2d] \frac{U^{n-1}}{U^n} + 4d \cos \theta \rightarrow [1 + 2d]G^2 - 4dG \cos \theta - 1 + 2d = 0$$

$$G = \frac{2d \cos \theta \pm \sqrt{4d^2 \cos^2 \theta + 1 - 4d^2}}{1 + 2d} = \frac{2d \cos \theta \pm \sqrt{1 - 4d^2 \sin^2 \theta}}{2d + 1}$$

مقدار $2d \cos \theta$ همواره از $2d$ کوچکتر است و همچنین مقدار $\sqrt{1 - 4d^2 \sin^2 \theta}$ همواره از یک کوچکتر است پس صورت این عبارت همواره از مخرج آن کوچکتر و ضریب تقویت از یک کوچکتر بوده و بنابراین عبارت پایدار خواهد بود.

۲- معادله مدل زیر را در نظر بگیرید.

$$\frac{\partial u}{\partial t} = a \frac{\partial u}{\partial x}$$

یک روش عددی با فرمولبندی زیر برای این معادله دیفرانسیل پیشنهاد شده است.

$$u_i^{n+\frac{1}{2}} = u_i^n + \frac{a\Delta t}{\Delta x} (u_{i+1}^n - u_i^n)$$

$$u_i^{n+1} = \frac{1}{2} \left(u_i^n + u_i^{n+\frac{1}{2}} \right) + \frac{a\Delta t}{2\Delta x} (u_i^{n+\frac{1}{2}} - u_{i-1}^{n+\frac{1}{2}})$$

با استفاده از تحلیل پایداری ون-نیومن، شرایط پایداری این روش را به دست آورید.

راهنمایی: با جایگزین کردن گام زمانی $(n + \frac{1}{2})$ از معادله اول در معادله دوم، این گام را حذف کنید. معادله حاصل دارای گام‌های n و $n + 1$ خواهد بود. حال از تحلیل پایداری ون- نیومن استفاده کنید.

$$u_i^{n+\frac{1}{2}} = u_i^n + \frac{a\Delta t}{\Delta x}(u_{i+1}^n - u_i^n) \rightarrow u_{i-1}^{n+\frac{1}{2}} = u_{i-1}^n + \frac{a\Delta t}{\Delta x}(u_i^n - u_{i-1}^n)$$

$$u_i^{n+1} = \frac{1}{2}\left(2u_i^n + \frac{a\Delta t}{\Delta x}(u_{i+1}^n - u_i^n)\right) + \frac{a\Delta t}{2\Delta x}\left(u_i^n + \frac{a\Delta t}{\Delta x}(u_{i+1}^n - u_i^n) - u_{i-1}^n + \frac{a\Delta t}{\Delta x}(u_i^n - u_{i-1}^n)\right)$$

$$\rightarrow u_i^{n+1} = \frac{1}{2}\left(2u_i^n + \frac{a\Delta t}{\Delta x}(u_{i+1}^n - u_i^n)\right) + \frac{a\Delta t}{2\Delta x}\left(u_i^n - u_{i-1}^n + \frac{a\Delta t}{\Delta x}(u_{i+1}^n - u_{i-1}^n)\right)$$

$$U^{n+1}e^{i\theta} = \frac{1}{2}\left(2U^n e^{i\theta} + \frac{a\Delta t}{\Delta x}(U^n e^{i\theta(i+1)} - U^n e^{i\theta i})\right) + \frac{a\Delta t}{2\Delta x}\left(U^n e^{i\theta} - U^n e^{i\theta(i-1)} + \frac{a\Delta t}{\Delta x}(U^n e^{i\theta(i+1)} - U^n e^{i\theta(i-1)})\right)$$

$$\rightarrow U^{n+1} = \frac{1}{2}\left(2U^n + \frac{a\Delta t}{\Delta x}(U^n e^{i\theta} - U^n)\right) + \frac{a\Delta t}{2\Delta x}\left(U^n - U^n e^{-i\theta} + \frac{a\Delta t}{\Delta x}(U^n e^{i\theta} - U^n e^{-i\theta})\right)$$

$$\rightarrow \frac{U^{n+1}}{U^n} = \frac{1}{2}\left(2 + \frac{a\Delta t}{\Delta x}(e^{i\theta} - 1)\right) + \frac{a\Delta t}{2\Delta x}\left(1 - e^{-i\theta} + \frac{a\Delta t}{\Delta x}(e^{i\theta} - e^{-i\theta})\right)$$

$$\rightarrow \frac{U^{n+1}}{U^n} = \left(1 + \frac{a\Delta t}{2\Delta x}(e^{i\theta} - 1)\right) + \frac{a\Delta t}{2\Delta x}\left(1 - e^{-i\theta} + \frac{a\Delta t}{\Delta x}(e^{i\theta} - e^{-i\theta})\right)$$

$$\rightarrow \frac{U^{n+1}}{U^n} = \left(1 + \frac{a\Delta t}{\Delta x}\left(I \sin \theta + \frac{a\Delta t}{\Delta x}(I \sin \theta)\right)\right)$$

مقدار ضریب تقویت برابر جذر مجموع توان دوم قسمن حقیقی به علاوه قسمت موهومی می‌باشد که چون قسمت حقیقی آن همواره یک است، همواره بزرگتر از یک است و این عبارت ناپایدار خواهد بود.

۳- با استفاده از تحلیل پایداری ون - نیومن، شرط پایداری معادله دیفرانسیل پاره‌ای زیر را به دست آورید.

$$\frac{u_i^{n+1} - u_i^n}{\Delta t} = -a \frac{u_i^n - u_{i-1}^n}{\Delta x}, \quad a > 0$$

به ازای اعداد کورانت ۰.۵، ۰.۷۵، ۱ و ۱.۱ ضریب تقویت را رسم کنید.

حل:

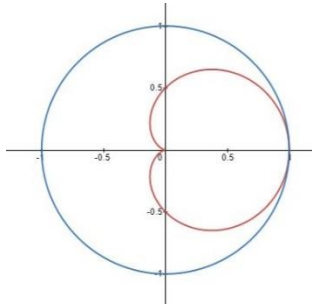
$$u_i^{n+1} = u_i^n - a \frac{\Delta t}{\Delta x}(u_i^n - u_{i-1}^n)$$

$$u_i^{n+1} = \left(1 - a \frac{\Delta t}{\Delta x}\right)u_i^n + a \frac{\Delta t}{\Delta x}u_{i-1}^n$$

$$U^{n+1}e^{i\theta} = \left(1 - a \frac{\Delta t}{\Delta x}\right)U^n e^{i\theta} + a \frac{\Delta t}{\Delta x}U^n e^{i\theta(i-1)}$$

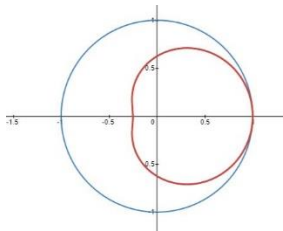
$$\frac{U^{n+1}}{U^n} = \left(1 - a \frac{\Delta t}{\Delta x}\right) + a \frac{\Delta t}{\Delta x}e^{-i\theta} = 1 + a \frac{\Delta t}{\Delta x}(\cos \theta - i \sin \theta - 1)$$

$$a \frac{\Delta t}{\Delta x} = 0.5 \rightarrow \frac{U^{n+1}}{U^n} = 1 + 0.5(\cos \theta - i \sin \theta - 1) = \frac{1}{2}(1 + \cos \theta - i \sin \theta) \rightarrow \left| \frac{U^{n+1}}{U^n} \right|^2 = \frac{1 + \cos \theta}{2}$$

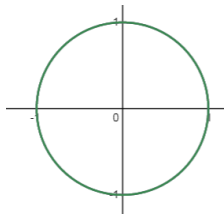
همواره پایدار

$$a \frac{\Delta t}{\Delta x} = 0.75 \rightarrow \frac{U^{n+1}}{U^n} = 1 + 0.75(\cos \theta - i \sin \theta - 1) = \left(\frac{1}{4} + \frac{3}{4} \cos \theta - \frac{3}{4} i \sin \theta \right) \rightarrow \left| \frac{U^{n+1}}{U^n} \right|^2 = \frac{10}{16} + \frac{3}{8} \cos \theta$$

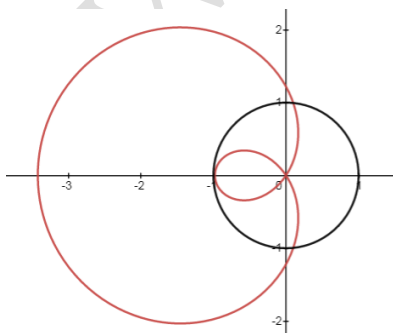

همواره پایدار

$$a \frac{\Delta t}{\Delta x} = 1 \rightarrow \frac{U^{n+1}}{U^n} = 1 + 1(\cos \theta - i \sin \theta - 1) = \cos \theta - i \sin \theta \rightarrow \left| \frac{U^{n+1}}{U^n} \right| = 1$$

$$a \frac{\Delta t}{\Delta x} = 1.1 \rightarrow \frac{U^{n+1}}{U^n} = 1 + 1.1(\cos \theta - i \sin \theta - 1) = -0.1 + 1.1 \cos \theta - 1.1 i \sin \theta \rightarrow \left| \frac{U^{n+1}}{U^n} \right|^2 = 1.22 - 2.2 \cos \theta$$

در غالب شرایط ناپایدار

۴- معادله مدل زیر را در نظر بگیرید.

$$a \frac{\partial u}{\partial x} = v \frac{\partial^2 u}{\partial y^2}$$

با تعریف $K = \frac{v}{a}$

الف- با استفاده از تعریف تفاضل پیشروی مرتبه اول در جهت x و تفاضل مرکزی مرتبه دوم در جهت y ، فرمولبندی صریح بنویسید.

ب- از تحلیل پایداری ون-نیومن، شرایط پایداری این روش را به دست آورید.

حل:

$$\frac{\partial u}{\partial x} = k \frac{\partial^2 u}{\partial y^2} \rightarrow \frac{U_{i+1,j} - U_{i,j}}{\Delta x} = k \frac{U_{i,j+1} - 2U_{i,j} + U_{i,j-1}}{\Delta y^2}$$

$$U_{i+1,j} - U_{i,j} = k \frac{\Delta x}{\Delta y^2} (U_{i,j+1} - 2U_{i,j} + U_{i,j-1}) = d(U_{i,j+1} - 2U_{i,j} + U_{i,j-1})$$

$$U_{i+1,j} = (1 - 2d)U_{i,j} + d(U_{i,j+1} + U_{i,j-1})$$

$$u_{i,j} = U^i e^{I\theta j} \rightarrow U^{i+1} e^{I\theta j} = (1 - 2d)U^i e^{I\theta j} + d(U^i e^{I\theta(j+1)} + U^i e^{I\theta(j-1)})$$

$$\frac{U^{i+1}}{U^i} = (1 - 2d) + d(e^{I\theta} + e^{-I\theta}) = (1 - 2d) + 2d(\cos \theta) = 1 + 2d(\cos \theta - 1) = 1 - 4d \sin^2 \frac{\theta}{2}$$

$$1 - 4d \leq 1 - 4d \sin^2 \frac{\theta}{2} \leq 1 \rightarrow 1 - 4d \geq -1 \rightarrow d \leq 0.5$$

۵- معادله هدایت حرارتی غیردائم سه بعدی را در نظر بگیرید.

$$\frac{\partial T}{\partial t} = \alpha \left(\frac{\partial^2 T}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 T}{\partial y^2} + \frac{\partial^2 T}{\partial z^2} \right)$$

الف- با استفاده از تفاضل پیشرو برای زمان و تفاضل مرکزی مرتبه دو $O[\Delta t, (\Delta x)^2, (\Delta y)^2, (\Delta z)^2]$ ، یک معادله تفاضل محدود صریح به دست آورید.

ب- تحلیل پایداری ون-نیومن را در این معادله تفاضل محدود به کار ببرید.

حل:

$$\frac{\partial u}{\partial t} = \alpha \left(\frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 u}{\partial y^2} + \frac{\partial^2 u}{\partial z^2} \right)$$

$$\frac{u_{i,j,k}^{n+1} - u_{i,j,k}^n}{\Delta t} = \alpha \left[\frac{u_{i+1,j,k}^n - 2u_{i,j,k}^n + u_{i-1,j,k}^n}{(\Delta x)^2} + \frac{u_{i,j+1,k}^n - 2u_{i,j,k}^n + u_{i,j-1,k}^n}{(\Delta y)^2} + \frac{u_{i,j,k+1}^n - 2u_{i,j,k}^n + u_{i,j,k-1}^n}{(\Delta z)^2} \right]$$

$$d_x = \frac{\alpha \Delta t}{(\Delta x)^2}, \quad d_y = \frac{\alpha \Delta t}{(\Delta y)^2}, \quad d_z = \frac{\alpha \Delta t}{(\Delta z)^2}$$

$$u_{i,j,k}^{n+1} = u_{i,j,k}^n + d_x(u_{i+1,j,k}^n - 2u_{i,j,k}^n + u_{i-1,j,k}^n) + d_y(u_{i,j+1,k}^n - 2u_{i,j,k}^n + u_{i,j-1,k}^n) + d_z(u_{i,j,k+1}^n - 2u_{i,j,k}^n + u_{i,j,k-1}^n)$$

$$u_{i,j,k}^n = U^n e^{IP(\Delta x)i} e^{IQ(\Delta y)j} e^{IR(\Delta z)k}, \quad \theta = P\Delta x, \quad \phi = Q\Delta y, \quad \varphi = R\Delta z$$

$$\rightarrow \begin{cases} u_{i,j,k}^n = U^n e^{I(\theta i + \phi j + \varphi k)} \\ u_{i\pm 1,j,k}^n = U^n e^{I(\theta(i\pm 1) + \phi j + \varphi k)} \\ u_{i,j\pm 1,k}^n = U^n e^{I(\theta i + \phi(j\pm 1) + \varphi k)} \\ u_{i,j,k\pm 1}^n = U^n e^{I(\theta i + \phi j + \varphi(k\pm 1))} \end{cases}$$

$$U^{n+1} e^{I(\theta i + \phi j + \varphi k)} = U^n e^{I(\theta i + \phi j + \varphi k)} + d_x (U^n e^{I(\theta(i+1) + \phi j + \varphi k)} - 2U^n e^{I(\theta i + \phi j + \varphi k)} + U^n e^{I(\theta(i-1) + \phi j + \varphi k)}) \\ + d_y (U^n e^{I(\theta i + \phi(j+1) + \varphi k)} - 2U^n e^{I(\theta i + \phi j + \varphi k)} + U^n e^{I(\theta i + \phi(j-1) + \varphi k)}) + d_z (U^n e^{I(\theta i + \phi j + \varphi(k+1))} \\ - 2U^n e^{I(\theta i + \phi j + \varphi k)} + U^n e^{I(\theta i + \phi j + \varphi(k-1))})$$

$$U^{n+1} = U^n [1 + d_x (e^{i\theta} - 2 + e^{-i\theta}) + d_y (e^{i\phi} - 2 + e^{-i\phi}) + d_z (e^{i\varphi} - 2 + e^{-i\varphi})]$$

$$U^{n+1} = U^n [1 + 2d_x (\cos \theta - 1) + 2d_y (\cos \phi - 1) + 2d_z (\cos \varphi - 1)]$$

$$G = 1 + 2d_x (\cos \theta - 1) + 2d_y (\cos \phi - 1) + 2d_z (\cos \varphi - 1)$$

$$|G| \leq 1 \rightarrow |1 + 2d_x (\cos \theta - 1) + 2d_y (\cos \phi - 1) + 2d_z (\cos \varphi - 1)| \leq 1$$

$$\rightarrow 2d_x (\cos \theta - 1) + 2d_y (\cos \phi - 1) + 2d_z (\cos \varphi - 1) \leq 0 \quad \text{همواره برقرار}$$

$$\rightarrow 2d_x (\cos \theta - 1) + 2d_y (\cos \phi - 1) + 2d_z (\cos \varphi - 1) \geq -2 \rightarrow d_x (1 - \cos \theta) + d_y (1 - \cos \phi) + d_z (1 - \cos \varphi) \leq 1$$

$$\max(1 - \cos \alpha) = 2 \rightarrow d_x + d_y + d_z \leq 0.5$$

۶- معادله مدل زیر را در نظر بگیرید:

$$\frac{\partial u}{\partial t} + a \frac{\partial u}{\partial x} = \alpha \frac{\partial^2 u}{\partial x^2}$$

الف- با استفاده از تفاضل پیشروی مرتبه اول برای زمان و تفاضل پسروی مرتبه اول برای مکان در عبارت جا به جایی و تفاضل مرکزی مرتبه دوم برای عبارت انتشار، فرمول بندی ضمنی معادله فوق را به دست آورید.

ب- ضریب تقویت G را به دست آورید.

حل:

$$\frac{u_i^{n+1} - u_i^n}{\Delta t} + a \frac{u_i^n - u_{i-1}^n}{\Delta x} = \alpha \frac{u_{i+1}^n - 2u_i^n + u_{i-1}^n}{\Delta x^2}$$

$$u_i^{n+1} = u_i^n - a \frac{\Delta t}{\Delta x} (u_i^n - u_{i-1}^n) + \alpha \frac{\Delta t}{\Delta x^2} (u_{i+1}^n - 2u_i^n + u_{i-1}^n)$$

$$\rightarrow U^{n+1} e^{I\theta i} = U^n e^{I\theta i} - a \frac{\Delta t}{\Delta x} (U^n e^{I\theta i} - U^n e^{I\theta(i-1)}) + \alpha \frac{\Delta t}{\Delta x^2} (U^n e^{I\theta(i+1)} - 2U^n e^{I\theta i} + U^n e^{I\theta(i-1)})$$

$$\rightarrow \frac{U^{n+1}}{U^n} = G = 1 - a \frac{\Delta t}{\Delta x} (1 - e^{-i\theta}) + \alpha \frac{\Delta t}{\Delta x^2} (2 \cos \theta - 2) = 1 - a \frac{\Delta t}{\Delta x} (1 - \cos \theta + i \sin \theta) - \alpha \frac{\Delta t}{\Delta x^2} (4 \sin^2 \frac{\theta}{2})$$

۷- معادله موج را در نظر بگیرید.

$$\frac{\partial u}{\partial t} + a \frac{\partial u}{\partial x} = 0, \quad a > 0$$

الف- فرمولبندی تفاضل محدود صریحی را بنویسید که از تقریب تفاضل پیشروی مرتبه اول برای زمان و تفاضل مرکزی مرتبه دوم برای مکان استفاده کند.

ب- شرایط پایداری روش را به دست آورید.

حل:

$$\frac{u_i^{n+1} - u_i^n}{\Delta t} + a \frac{u_{i+1}^n - u_{i-1}^n}{2\Delta x} = 0$$

$$\rightarrow u_i^{n+1} = u_i^n - \frac{a\Delta t}{2\Delta x} (u_{i+1}^n - u_{i-1}^n)$$

$$\rightarrow U^{n+1} e^{i\theta} = U^n e^{i\theta} - \frac{a\Delta t}{2\Delta x} (U^n e^{i\theta(i+1)} - U^n e^{i\theta(i-1)})$$

$$\rightarrow \frac{U^{n+1}}{U^n} = 1 - \frac{a\Delta t}{2\Delta x} (e^{i\theta} - e^{-i\theta}) = 1 - \frac{a\Delta t}{\Delta x} (i \sin \theta)$$

اندازه عدد مختلط به دست آمده همواره از یک بیشتر بوده پس این روش همواره ناپایدار است.

۸- معادله انتشار زیر را در نظر بگیرید.

$$\frac{\partial u}{\partial t} = \alpha \frac{\partial^2 u}{\partial x^2}$$

الف- فرمولبندی ضمنی کرانک-نیکولسون را به دست آورید.

ب- با استفاده از تحلیل پایداری ون نیومن، شرایط پایداری را بررسی کنید.

$$\frac{u_i^{n+1} - u_i^n}{\Delta t} = \frac{\alpha}{2} \left(\frac{u_{i+1}^n - 2u_i^n + u_{i-1}^n}{\Delta x^2} + \frac{u_{i+1}^{n+1} - 2u_i^{n+1} + u_{i-1}^{n+1}}{\Delta x^2} \right)$$

$$u_i^{n+1} = u_i^n + \frac{\Delta t}{2\Delta x^2} ((u_{i+1}^n - 2u_i^n + u_{i-1}^n) + (u_{i+1}^{n+1} - 2u_i^{n+1} + u_{i-1}^{n+1}))$$

$$\rightarrow U^{n+1} e^{i\theta} = U^n e^{i\theta} + \frac{\Delta t}{2\Delta x^2} ((U^n e^{i\theta(i+1)} - 2U^n e^{i\theta i} + U^n e^{i\theta(i-1)}) + (U^{n+1} e^{i\theta(i+1)} - 2U^{n+1} e^{i\theta i} + U^{n+1} e^{i\theta(i-1)}))$$

$$\rightarrow \frac{U^{n+1}}{U^n} = 1 + \frac{\Delta t}{2\Delta x^2} ((e^{i\theta} - 2 + e^{-i\theta}) + (\frac{U^{n+1}}{U^n} e^{i\theta} - 2 \frac{U^{n+1}}{U^n} + \frac{U^{n+1}}{U^n} e^{-i\theta}))$$

$$\rightarrow \left(1 - \frac{\Delta t}{\Delta x^2} (\cos \theta - 1) \right) \frac{U^{n+1}}{U^n} = 1 + \frac{\Delta t}{\Delta x^2} (\cos \theta - 1) \rightarrow G = \frac{1 + \frac{\Delta t}{\Delta x^2} (\cos \theta - 1)}{1 - \frac{\Delta t}{\Delta x^2} (\cos \theta - 1)}$$

مقدار $1 - \cos \theta$ همواره منفی یا صفر می‌باشد پس ثورت عبارت فوق همواره از مخرج آن کوچکتر یا مساوی آن بوده و این روش پایدار است.

۹- نشان دهید که با استفاده از روش صریح FTCS برای معادله زیر

$$\frac{\partial u}{\partial t} = -\alpha \frac{\partial u}{\partial x}$$

لزجت مصنوعی $\alpha_e = -\frac{a^2 \Delta t}{2}$ را ایجاد می‌کند.

$$\frac{u_i^{n+1} - u_i^n}{\Delta t} + a \frac{u_{i+1}^n - u_{i-1}^n}{2\Delta x} = 0$$

$$\frac{\partial u}{\partial t} = \frac{u_i^{n+1} - u_i^n}{\Delta t} + \left(\frac{\Delta t}{2}\right) \frac{\partial^2 u}{\partial t^2} + \left(\frac{\Delta t^2}{6}\right) \frac{\partial^3 u}{\partial t^3} + \dots$$

$$\rightarrow u_i^{n+1} = u_i^n - \frac{a\Delta t}{2\Delta x} (u_{i+1}^n - u_{i-1}^n)$$

$$u_i^{n+1} = u_i^n + \frac{\partial u}{\partial t} \Delta t + \left(\frac{(\Delta t)^2}{2}\right) \frac{\partial^2 u}{\partial t^2} + \left(\frac{(\Delta t)^3}{6}\right) \frac{\partial^3 u}{\partial t^3} + O(\Delta t)^4$$

$$u_{i+1}^n = u_i^n + \frac{\partial u}{\partial x} \Delta x + \left(\frac{(\Delta x)^2}{2}\right) \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + \left(\frac{(\Delta x)^3}{6}\right) \frac{\partial^3 u}{\partial x^3} + O(\Delta x)^4$$

$$u_{i-1}^n = u_i^n - \frac{\partial u}{\partial x} \Delta x + \left(\frac{(\Delta x)^2}{2}\right) \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} - \left(\frac{(\Delta x)^3}{6}\right) \frac{\partial^3 u}{\partial x^3} + O(\Delta x)^4$$

$$\begin{aligned} \rightarrow u_i^n + \frac{\partial u}{\partial t} \Delta t + \left(\frac{(\Delta t)^2}{2}\right) \frac{\partial^2 u}{\partial t^2} + \left(\frac{(\Delta t)^3}{6}\right) \frac{\partial^3 u}{\partial t^3} + O(\Delta t)^4 \\ = u_i^n - \frac{a\Delta t}{2\Delta x} \left((u_i^n + \frac{\partial u}{\partial x} \Delta x + \left(\frac{(\Delta x)^2}{2}\right) \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + \left(\frac{(\Delta x)^3}{6}\right) \frac{\partial^3 u}{\partial x^3} + O(\Delta x)^4) - (u_i^n \right. \\ \left. - \frac{\partial u}{\partial x} \Delta x + \left(\frac{(\Delta x)^2}{2}\right) \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} - \left(\frac{(\Delta x)^3}{6}\right) \frac{\partial^3 u}{\partial x^3} + O(\Delta x)^4) \right) \end{aligned}$$

$$\rightarrow \left(\frac{\partial u}{\partial t} + \left(\frac{\Delta t}{2}\right) \frac{\partial^2 u}{\partial t^2} + \left(\frac{(\Delta t)^2}{6}\right) \frac{\partial^3 u}{\partial t^3} + O(\Delta t)^3 \right) (\Delta t) = -\frac{a\Delta t}{\Delta x} \left(\frac{\partial u}{\partial x} \Delta x + \left(\frac{(\Delta x)^3}{6}\right) \frac{\partial^3 u}{\partial x^3} + O(\Delta x)^4 \right)$$

با تقسیم کردن دو طرف معادله بر Δt و مرتب کردن آن خواهیم داشت:

$$\rightarrow \left(\frac{\partial u}{\partial t} + \left(\frac{\Delta t}{2}\right) \frac{\partial^2 u}{\partial t^2} + \left(\frac{(\Delta t)^2}{6}\right) \frac{\partial^3 u}{\partial t^3} + O(\Delta t)^3 \right) = -a \left(\frac{\partial u}{\partial x} + \left(\frac{(\Delta x)^2}{6}\right) \frac{\partial^3 u}{\partial x^3} + O(\Delta x)^4 \right)$$

$$\rightarrow \left(\frac{\partial u}{\partial t} - \left(\frac{\Delta t}{2}\right) \frac{\partial^2 u}{\partial t^2} - \left(\frac{(\Delta t)^2}{6}\right) \frac{\partial^3 u}{\partial t^3} + O(\Delta t)^3 \right) - a \left(\frac{\partial u}{\partial x} + \left(\frac{(\Delta x)^2}{6}\right) \frac{\partial^3 u}{\partial x^3} + O(\Delta x)^4 \right)$$

$$\rightarrow \left(\frac{\partial u}{\partial t} + a \frac{\partial u}{\partial x} - \left(\frac{\Delta t}{2}\right) \frac{\partial^2 u}{\partial t^2} - \left(\frac{(\Delta t)^2}{6}\right) \frac{\partial^3 u}{\partial t^3} + O(\Delta t)^3 \right) - a \left(\left(\frac{(\Delta x)^2}{6}\right) \frac{\partial^3 u}{\partial x^3} + O(\Delta x)^4 \right) *$$

ابتدا از معادله * نسبت به t مشتق می‌گیریم:

$$\rightarrow \left(\frac{\partial^2 u}{\partial t^2} + a \frac{\partial^2 u}{\partial x \partial t} - \left(\frac{\Delta t}{2}\right) \frac{\partial^3 u}{\partial t^3} - \left(\frac{(\Delta t)^2}{6}\right) \frac{\partial^4 u}{\partial t^4} \right) - a \left(\left(\frac{(\Delta x)^2}{6}\right) \frac{\partial^4 u}{\partial t \partial x^3} \right) + \dots (1)$$

از معادله * نسبت به X مشتق می گیریم و آن را در a ضرب می کنیم.

$$\rightarrow \left(a \frac{\partial^2 u}{\partial x \partial t} + a^2 \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} = -a \left(\frac{\Delta t}{2} \right) \frac{\partial^3 u}{\partial x \partial t^2} - a \left(\frac{(\Delta t)^2}{6} \right) \frac{\partial^4 u}{\partial x \partial t^3} \right) - a^2 \left(\left(\frac{(\Delta x)^2}{6} \right) \frac{\partial^4 u}{\partial x^4} \right) + \dots (2)$$

دو معادله حاصله را از هم کم می کنیم:

$$\frac{\partial^2 u}{\partial t^2} = a^2 \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + \left(\frac{\Delta t}{2} \right) \left(-\frac{\partial^3 u}{\partial t^3} + a \frac{\partial^3 u}{\partial x \partial t^2} + O(\Delta t) \right) + \frac{(\Delta x)^2}{6} \left(-a \frac{\partial^4 u}{\partial t \partial x^3} + a^2 \frac{\partial^4 u}{\partial x^4} + O(\Delta x^2) \right), (3)$$

سه ترم قرمز رنگ باقی منده که با مشتق گیری از معادله سوم بر حسب t و مشتق گیری مکرر معادله دوم بر حسب x و مشتق گیری معادله سوم بر حسب x به دست خواهد آمد:

$$\frac{\partial^3 u}{\partial t^3} = a^2 \frac{\partial^3 u}{\partial t \partial x^2} + O(\Delta t, \Delta x^2) = -a^3 \frac{\partial^3 u}{\partial x^3} + O(\Delta t, \Delta x^2) (4)$$

$$\frac{\partial^4 u}{\partial x^3 \partial t} = -a \frac{\partial^4 u}{\partial x^4} + O(\Delta t, \Delta x^2) (5)$$

$$\frac{\partial^3 u}{\partial x \partial t^2} = -a \frac{\partial^3 u}{\partial x^3} + O(\Delta t, \Delta x^2), (6)$$

با جایگزاری در روابط ۳ خواهیم داشت:

$$\begin{aligned} \frac{\partial^2 u}{\partial t^2} &= a^2 \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + \left(\frac{\Delta t}{2} \right) \left(- \left(-a^3 \frac{\partial^3 u}{\partial x^3} \right) + a \left(-a \frac{\partial^3 u}{\partial x^3} \right) + O(\Delta t) \right) \\ &\quad + \frac{(\Delta x)^2}{6} \left(-a \left(-a \frac{\partial^4 u}{\partial x^4} \right) + a^2 \frac{\partial^4 u}{\partial x^4} + O(\Delta x^2) \right) \end{aligned}$$

$$\rightarrow \frac{\partial^2 u}{\partial t^2} = a^2 \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + \left(\frac{\Delta t}{2} \right) \left(\left(a^3 - a^2 \right) \frac{\partial^3 u}{\partial x^3} \right) + \frac{(\Delta x)^2}{6} \left(2a^2 \frac{\partial^4 u}{\partial x^4} \right) + O(\Delta t, \Delta x^2)$$

حال عبارات به دست آمده را در معادله پیراسته اولیه جایگذاری می کنیم:

$$\left(\frac{\partial u}{\partial t} + a \frac{\partial u}{\partial x} = - \left(\frac{\Delta t}{2} \right) \frac{\partial^2 u}{\partial t^2} - \left(\frac{(\Delta t)^2}{6} \right) \frac{\partial^3 u}{\partial t^3} + O(\Delta t)^3 \right) - a \left(\left(\frac{(\Delta x)^2}{6} \right) \frac{\partial^3 u}{\partial x^3} + O(\Delta x)^4 \right)$$

$$\begin{aligned} \rightarrow \frac{\partial u}{\partial t} + a \frac{\partial u}{\partial x} &= - \left(\frac{\Delta t}{2} \right) \left(a^2 \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + \left(\frac{\Delta t}{2} \right) \left((a^3 - a^2) \frac{\partial^3 u}{\partial x^3} \right) + \frac{(\Delta x)^2}{6} \left(2a^2 \frac{\partial^4 u}{\partial x^4} \right) \right) \\ &\quad - \left(\frac{(\Delta t)^2}{6} \right) \left(-a^3 \frac{\partial^3 u}{\partial x^3} \right) - a \left(\left(\frac{(\Delta x)^2}{6} \right) \frac{\partial^3 u}{\partial x^3} \right) \end{aligned}$$

$$\rightarrow \frac{\partial u}{\partial t} + a \frac{\partial u}{\partial x} = -\frac{a^2 \Delta t}{2} \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + \left(\frac{\Delta t}{2}\right)^2 (a^2 - a^3) \frac{\partial^3 u}{\partial x^3} + \left(\frac{(\Delta t)^2}{6}\right) \left(a^3 \frac{\partial^3 u}{\partial x^3}\right) - a \left(\frac{(\Delta x)^2}{6}\right) \frac{\partial^3 u}{\partial x^3} + \frac{(\Delta x)^2}{3} \left(a^2 \frac{\partial^4 u}{\partial x^4}\right)$$

طبق تعریف کتاب مقدار لزجت ساختگی برابر با ضریب $\frac{\partial^2 u}{\partial x^2}$ در عبارت خطا می باشد که در اینجا برابر $\left(-\frac{a^2 \Delta t}{2}\right)$ شد.

www.tadriss.ir